

بعلاوه کثافت پوست زمینه را برای رشد و نمو يك عده زیادی از بیماریهای قارچی مهیا میسازد مثلاً پای درموفیسی بیماری قارچی است که بیشتر در قسمت‌هایی که زیاد عرق مینماید و یا تماس با زمین و کثافات را دارد تولید میشود مثل کشاله ران، کف دست و پا و در اطراف آلات تناسلی زیاد دیده میشود، زیرا کثافات و آلودگی این محل سبب پیشرفت بیماری است و نیز کچلی اکثر نژاد اطفالی دیده میشود که در پاکی آنها دقت نشده است و قارچ زمینه را برای نمو خود مساعد دیده است.

محقق است که حشرات از قبیل کبک، ساس، پشه خصوصاً شپش بگزیدن پوست چرک بیشتر مایلند و ثابت شده است که این حشرات هر يك بنوبه خود شامل بیماریهای بس خطرناک اند. این بیماریها بیشتر از اشخاصی آغاز میشود که تارک آداب پاکی و تمیزی اند. شپش ناقل دو بیماری خطرناکی با سم، محرکه و راجعه است (تیفوس اکزانتوماتیک و تیفوس رکورانت) این دو بیماری مهلك همیشه در پیرو شرایط بهداشتی نامطلوبی که تعداد شپش را زیاد میکند شیوع می یابد یعنی کثافت و عدم رعایت قوانین، بروز محرکه را مساعد ساخته زیرا در نمو و تکثیر شپش دخالت نمی دارد، همگانی های کوچک این بیماری همیشه از بین افراد و لگرد و کثیف، سرچشمه گرفته چه نمو حشرات موزیه در نزد آنها بیش از سایرین است.

اجتماع مردم خود یکی از علل مستعد کننده انتشار بیماریهای نامبرده محسوب میشود زیرا ممکنست در اثر عدم نظافت شپش از بدن شخصی که قبلاً مبتلا به تیفوس و یا تب راجعه بوده بدبکران منتقل شده و آنها را به بیماری های نامبرده مبتلا سازد بنا بر این توصیه حمام رفتن در شب و یا صبح ایام اجتماع مردم که شارع مقدس اسلام مقرر فرموده هم از لحاظ بهداشت فردی و هم از لحاظ بهداشت اجتماعی فوق العاده مفید است.

غلت و چوب غسل

یکی از علل واجب شدن غسل برای مرد وزن بعد از مقاربت همانا حفظ الصحه اعضای تناسلی است زیرا کثافت حاصله بعد از مقاربت تولید اقسام امراض مقاربتی از قبیل سوزاك، سفلیس و غیر آن می گردد و بعلاوه در موقع مقاربت که بدن با هم اصطکاک

پیدا میکنند ممکن است امراض جلدی از یکی بدیگری سرایت کند، از روی همین لحاظ شارع مقدس اسلام غسل را بعد از مقاربت واجب دانسته.

عن محمد بن سنان عن الرضا (ع). علة غسل الجنابة النظافة ولتطهير الانسان مما اصابه ما اذاء و تطهير سائر جسده لان الجنابة خارجة عن كل جسده فلذلك و جب عليه تطهير جسده كله (۱) یعنی محمد بن سنان از حضرت امام رضا (ع) روایت نموده که آن جناب علت غسل جنابت را پاکیزگی و رفع پلیدیها و تطهیر تمام بدن دانسته و فرموده است چون جنابت از کلیه اعضا و اجزاء بدن بیرون می آید از اینرو تطهیر تمام قسمتها لازم و ضروری است.

حالت و چوب غسل هیس هیت

قبلاً ذکر شد که در سطح پوست بیمار، تعداد زیادی میکروبهای بیماری زا (استافیلوکوک و استرپتوکوک و غیره) وجود دارد و نیز تعداد دیگری از میکروبها که بواسطه خاصیت حیاتی نمیتوانستند در سطح پوست بژنده بمانند پس از مرگ قسوی شده و افزایش می یابند، در این هنگام سطح پوست، محل و کانون مهم سرایت و انتشار مستقیم بیماری های عفونی میباشد.

شارع مقدس اسلام بدن میت را قبل از شستن پلید دانسته و برای جلوگیری از ابتلاء ببیماری ها، نسبت بکسانی که بدن میت را لمس نمایند غسل را لازم دانسته و شستن موضوع آلوده را کافی ندانسته تا از آلوده شدن اشخاص بمیکروبها حتی المقدور جلوگیری شده باشد.

نظافت بدن و لباس از پلیدیها

اشخاص باید لباس و بدن خود را از پلیدیها پاکیزه نمایند (مخصوصاً قبل از ورود بمحل اجتماعات) تا بدین طریق از بروز و شیوع امراض از طریق مستقیم و غیر مستقیم در جامعه جلوگیری بعمل آید مثلاً قبل از نماز و پیش از ادای مراسم حج و

(۱) - (صفحة ۸۸ باب ۲ وسائل)

دخول در مساجد و زیارتگاهها شخص مسلمان باید هر نوع پلیدی را که بر بدن و با لباسش وارد آمده تطهیر نماید.

نظافت ابدان از پلیدیها

شارع مقدس اسلام یکی از مقدمات عبادات را وجوب نظافت بدن از پلیدیها دانسته امام محمد باقر (ع) فرماید: تا پاکیزه نباشی نمازت درست نیست (۱)
البته واضح است که بدن آلوده بکثافات از قبیل خون، براز، پیشاب و غیره باعث سرایت بلباس شده و یا دست آلوده چنانچه با نائیه، ظروف، ملافه و غیره بخورد وسیله مستقیم انتشار بیماریهای عفونی از قبیل حصیه، اسهال خونی، وبا، سفلیس، سوزاک و غیره خواهد بود. چون نظافت بدن از برای نماز گزار فرض است و از طرفی اوقات نماز مختلف است بنا بر این کسیکه بدیانت اسلام معتقد است مجبور است همینکه دست و یا موضعی از بدنش پلیدیها آلوده گشت بزودی آن را بر طرف و زائل کند.

محمد ابن ادریس قال سئلت ابا عبد الله (ع) عن البول یصیب الجسد قال صب علیه الماء مرتین و سألته عن الثوب یصیبه البول قال اغسله مرتین. (۲)
یعنی محمد ابن ادریس از حضرت صادق (ع) میگوید پرسش نمودم که بول بر بدن اصابت نموده فرمود دو مرتبه بر آن موضع آب فرو ریز و تیر آن حضرت پرسیدم که بر جامه اگر بولی برسد وظیفه چیست فرمود دو مرتبه آنرا شستشو کن و فشار ده تا آب از درون آنجامه بدر رود.

نظافت لباس

اولین سوره قرآن که به پیغمبر اکرم (ص) نازل شده بقول بعضی سوره مدثر میباشد و آیه چهارم آن امر به پاکیزه نمودن لباس میکند.

(۱) فروع دین و نصوص احکام جلد اول صفحه ۴۱

(۲) خبر ۲۶۳ صفحه ۱۷ فروع کافی

و ثيابك فظهر . چنانکه مذکور شد لباس آلوده یکی از وسایل مستقیم انتشار بیماریهای عفونی مانند مطبقة و شبه مطبقة و سفلیس و سوزاك و دیسنتری و وبا و غیره میباشد .

شارع مقدس اسلام هم پاکیزه نمودن لباس را از پلیدیها در موقع نماز، امری لازم دانسته است . بنا براین شخص نمازگذار ناگزیر است لباس خود را همه اوقات پاک و پاکیزه نگاهدارد .

مثلاً اگر کسی یکدست بیشتر رخت نداشته باشد و بنا بشغلی که دارد لباس احتیاط بردارد باید همه روزه آب کشید، چنانکه بقانون شارع مقدس دایه طفل شیر خوار که بجز يك دست لباس ندارد باید همه روزه لباسش را بشوید و تطهیر نماید این دستورات از لحاظ جلوگیری از ابتلاء بیماریها، یکبارگی از راه لباس بطور مستقیم در جامعه منتشر میشوند فوق العاده نافع اند .

محمد بن ادریس قال سئل ابا عبد الله (ع) عن الثوب یصیبه البول قال اغسله مرتین (۱)
یعنی بر جامعه اگر بولی برسد وظیفه چیست فرمود در مرتبه آن را شستشو کن و فشار ده .

و نیز توصیه نموده اند که رو بیاد و یا بر روی زمین سخت ادرار نکند تا از سرایت پلیدیها بلباس جلوگیری شود .
مجدداً فرماید : (۲) *رسال جامع علوم انسانی*

قال اغسل ثوبك من ابوال مالا یوكل لحمه یعنی جامعه خود را از بول حیوان حرام گوشت شستشو ده .

عن ابی عبد الله (ع) قال دمك انظف من دم غیرك اذا كان فی ثوبك شبه النضح من دمك فلا بأس و ان كان دم غیرك قليلاً او كثيراً فاغسله یعنی از حضرت صادق (ع) مرویست که فرمود خون شخص خودت از خون دیگری پاکیزه تر است پس اگر در جامعه ات از خون خود اثری بیایی شستن آن ضروری نیست

(۱) (۲) (خبر ۲۶۳ - ۲۷۳ صفحه ۱۷ - ۱۸ فروع کافی)